Jarosław Sobieraj

„O BOJACH I ZAPASACH SŁUCHAJCIE OPOWIEŚCI!"

Od 1 czerwca do 5 sierpnia 2018 roku w siedzibie Muzeum Warmii i Mazur, na zamku kapituły warmińskiej w Olsztynie, gościła wystawa archeologiczna zatytułowana „Barbarzyńskie tsunami. Okres wędrówek ludów w dorzeczu Odry i Wisły". Ekspozycja ta została stworzona w oparciu o najcenniejsze zabytki z kolekcji dwunastu polskich muzeów i należy do najważniejszych wydarzeń w wystawiennictwie archeologicznym ostatnich lat.

Jej ramy chronologiczne odnoszą się do burzliwych czasów między schyłkiem IV a początkiem VI stulecia, nazywanych wielką wędrówką ludów. W czasie tym doszło do gwałtownych migracji plemion barbarzyńskich, które po wtargnięciu na obszar Cesarstwa Rzymskiego podbijały kolejne jego prowincje. Niektóre z tych ludów, jak wiadomo z antycznych przekazów pisanych, zakładały nawet własne państwa na południu Europy i w Afryce. Część z nich, jeszcze w pierwszych wiekach po Chrystusie, miała swoje siedziby w dorzeczach Odry i Wisły. Jak choćby Goci, Gepidowie, Wandalowie czy Burgundowie – z eposu o nich („Pieśń o Nibelungach") zaczerpnięto tytułowy cytat.

„Barbarzyńskie tsunami", jako zintegrowany i interaktywny pokaz, w umiejętny sposób łączy tradycję ekspozycji muzealnej z nowoczesnymi technikami prezentacji, odnoszącymi się także do wyników badań interdyscyplinarnych. Bez tego trudno byłoby

1. *Olsztyn. Fragment wystawy prezentowanej na poddaszu skrzydła północnego zamku. Fot. Joanna Piotrowska.*

oddać dynamikę przedstawianych wydarzeń i informacji o epoce, inicjującej w Europie całkiem nowy porządek, a zarazem wielki rozdział w jej dziejach – średniowiecze.

Wystawa została zorganizowana przez Muzeum Narodowe w Szczecinie (dr Bartłomiej Rogalski) i Uniwersytet Warszawski (prof. Aleksander Bursche), gdzie realizowany był związany z nią grant Narodowego Centrum Nauki. Ogólnopolskie tournée ekspozycji rozpoczęło się w październiku 2017 roku – od otwarcia w Szczecinie – i potrwa do marca 2020 roku, z prezentacjami (kolejno) w Warszawie, Lublinie, Olsztynie, Lęborku, Poznaniu, Zamościu, Tomaszowie Lubelskim, Rzeszowie, Krakowie, Wrocławiu i Kaliszu.

Jarosław Sobieraj